
крутизною схилів менше 7⁰ підлягатиме закладанню садів (3%) та залуженню, що дасть можливість довести частку пасовищ і сіножатей до 12-14 %. Проведення таких оптимізаційних заходів сприятиме зростанню частки земель під природними екостабілізаційними угіддями з 21% до 32-34%. Цього звичайно недостатньо для оптимального землекористування, однак на першому етапі досягнення таких оптимізаційних показників було б неабияким позитивом.

Розрахована оптимальна структура землекористування для території Збарзького району передбачає скорочення орних земель на 25%, зростання частки пасовищ і сіножатей на 14%, лісів – на 11%, що дало б змогу довести частку природних угідь до 48% [5].

Література:

1. Закон України «Про Основні засади (Стратегію) державної екологічної політики України на період до 2020 року/zakon.rada.gov.ua
2. Земельний кодекс України / zakon.rada.gov.ua
3. Форма державної статистичної звітності № 6-зем Збарзького району
4. Форма державної статистичної звітності № 6-зем м. Збаража
5. Царик Л.П. Географічні засади формування і розвитку регіональних природоохоронних систем (концептуальні підходи, практична реалізація). – Тернопіль: редакційно-видавничий відділ ТНПУ, 2009. – 320 с.

Вселина Вовк, студентки групи зЕ-42
науковий керівник: **к. біол. н., доц. Лісова Н. О.**

ОЦІНКА СУЧАСНОГО СТАНУ ЕКОЛОГІЧНОЇ СИТУАЦІЇ В БРОДІВСЬКОМУ РАЙОНІ ЛЬВІВСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Екологічні проблеми займають першочергове місце в житті сучасного людського суспільства. Інтенсивне і нерациональне використання природних ресурсів, забруднення навколишнього природного середовища, все це приводить до екологічної кризи [2]. Втручання людини у природні процеси різко зростає і може спричинити зміну режиму ґрунтових і підземних вод у цілих регіонах, поверхневого стоку, структури ґрунтів, інтенсифікацію ерозійних процесів, активізацію геохімічних та хімічних процесів у атмосфері, гідросфері та літосфері, зміни мікроклімату тощо.

Найбільший відсоток забруднення атмосферного повітря Бродівського району від стаціонарних джерел припадає на підприємства УМГ «Львівтрансгаз» та ДП «Львівгазвидобування».

Забруднення атмосферного повітря Бродівщини відбувається зі стаціонарних та пересувних джерел. Найбільша кількість викидів утворюється при спалюванні природних видів палива на підприємствах теплоенергетичного комплексу, де використовується паливо(вугілля) з високим вмістом сірчистості та золи при відсутності очистки газової фракції та експлуатацією фізично зношеного та морально застарілого пилоочисного обладнання [3]. Також основним джерелом забруднення є автотранспорт, це зумовлено тим, що через територію Бродівського району проходить автотраса «Київ-Чоп», що зумовлює велику кількість автомобілів а також і викидів від них (рис.1).

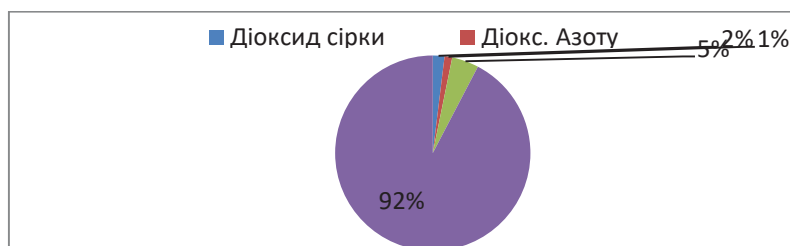

Рис. 1. Викиди найпоширеніших забруднюючих речовин, тис. тонн (станом на 2018 рік)

З даної діаграми видно, що найбільше викидів припадають на пересувні джерела, 3,064 тис. тонн. Це пов'язано з тим що через Бродівський район проходить автотраса Київ – Чоп, і через неї проїжджають щоденно тисячі автомобілів, а також наявна і колія, яка має протяжність 24 км.

Однією з основних причин екологічних проблем поверхневих вод Бродівщини є скид неочищених та недостатньо очищених стічних вод. Ця проблема не стосується м. Броди а лише району. Очисні споруди в сільських населених пунктах безгосподарні і як правило зруйновані і не виконують свого функціонального призначення.

Земельні ресурси в Бродівському районі займають значні площі району. Основними екологічними проблемами земельних ресурсів Бродівщини є перехімізація ґрунтів внаслідок використання в сільському господарстві, внаслідок використання великої кількості хімікатів для покращення родючості ґрунтів. А також основною проблемою є водна ерозія, яка найбільше зустрічається в Підкамінській зоні, причиною якої є крутизна схилів яка перевищує 80, а також інтенсивне розорювання схилів.

На території Бродівського району є незначні поклади корисних копалин. Це зокрема видуботок торфу, будівельних матеріалів, глини та інших корисних копалин. Але їх видуботок не є таким значним, щоб створювати якісь екологічні проблеми. Хоча не раціональне використання їх в майбутньому, може призвести до цього (табл.1.) [1].

Таблиця 1

Перелік підприємств, які мають дозволи на використання надр [1]

Власник	Юридична адреса	Площа	Об'єкт ліцензування	Вид дозволу	
				Вид користування	Вид корисних копалин
ВК Підгір'я	Підгорецька с/р	3,2	40	Забір глини	Для будівництва Глина

Перспективи поліпшення стану довкілля зараз залежать не стільки від намірів здійснювати природоохоронні заходи, скільки від реальних можливостей ліквідації наслідків уже нанесених екологічних збитків. З огляду на стан довкілля

необхідно розширити мережу моніторингу за станом довкілля, впроваджувати нові безвідходні технології, здійснювати ефективну очистку викидів та скидів промислових підприємств, насаджувати зелені рослини, ввести плату за забруднення середовища та ін.

На сьогоднішній день в районі існує 35 звалищ побутових відходів і лише одне з них має необхідні дозвільні документи. Всі сміттєзвалища, крім Бродівського полігону ТПВ, влаштовані без проектів на їх будівництво а тому не виконують функцію природоохоронних споруд з екологічно безпечного захоронення ТПВ, що призводить до забруднення практично усіх природних ресурсів.

Станом на 01.01.2015 року узаконено 1 сміттєзвалище площею 5,96 га на території Бродівської міської ради, підготовлено матеріали погодження вибору земельних ділянок на 65 сміттєзвалищ загальною площею 32,5 га.

Не відповідають санітарним вимогам умови експлуатації та утримання Бродівського міського сміттєзвалища, зокрема недостатня кількість та неналежний стан спеціального технологічного транспорту та обладнання, не здійснюється збір і очистка дренажних вод, не об'явлені контрольні свердловини для контролю забруднення ґрунтових вод, не проводиться контроль за видом відходів, що завозяться на звалище та їх облік, постійне систематичне ущільнення відходів та їх перешарування інертним матеріалом.

Сміттєзвалище розташоване біля автомобільної дороги Броди – Радивилів, прилегла до дороги територія засмічена.

В зв'язку з виявленими недоліками щодо утримання сільських сміттєзвалищ у 2011 році винесені постанови головного державного санітарного лікаря Бродівського району про тимчасову заборону експлуатації сміттєзвалищ у селах, Боратин, Підгірці, Ясенів.

За результатами перевірок дано приписи сільським головам із зазначенням термінів усунення недоліків.

Якщо взяти до уваги стан довкілля в районі та усі фактори, що впливають на нього, в регіональному масштабі екологічну ситуацію можна оцінити як помірно-сприятливу. На

локальному ж рівні, в межах ділянок екологічної деградації, екологічна ситуація має задовільний, подекуди кризовий характер.

Література:

1. Державне управління охорони навколишнього природного середовища в Львівській області. Екологія Львівщини 2006. – Во Сполом, 2007. – 156 с.
2. Кучерявий В.П. Екологія. Львів: Світ, 2000. – 386 с.
3. Сиротюк М.І., Проць Г.Л. Забруднення атмосфери: метеорологічні аспекти: Тексти лекцій. – Львів: Видавництво центру ЛНУ ім. Івана Франка, 2000. – 39с.

Надія ДЯДИНКА, студентка групи Е- 42
Науковий керівник: **к.г.н., викл. Новицька С.Р.**

**СТАТИСТИКА ПРИЙОМУ ГОРМОНІВ СЕРЕД
НАСЕЛЕННЯ М. ТЕРНОПОЛЯ**

Гормони – це біологічно активні речовини, що мають органічне походження. Виробляються гормони в спеціалізованих клітинах залоз внутрішньої секреції. Гормони є частиною гуморальної регуляторної системи.

Гормональні препарати – це речовини, які отримують із залоз внутрішньої секреції, або їх синтетичні замінники, що специфічно впливають на обмін речовин і регулюють різноманітні функції організму.

Потрапляючи в кров, вони розносяться до клітин-мішеней і специфічно впливають з ними, регулюючи процеси життєдіяльності в різних органах людського організму.

Протигормональні засоби — це хімічні речовини, які гальмують утворення чи виділення гормонів або вступають з ними у конкурентні зв'язки.

Гормони є не тільки у людини, але також у тварин і рослин (фітогормони). Гормони впливають на всі процеси